EUROPAPARLAMENTETS RESOLUTION (EU) 2023/1881

av den 10 maj 2023

med de iakttagelser som utgör en del av beslutet om ansvarsfrihet för genomförandet av budgeten för Europeiska myndigheten för livsmedelssäkerhet(Efsa) för budgetåret 2021

EUROPAPARLAMENTET UTFÄRDAR DENNA RESOLUTION

— med beaktande av sitt beslut om ansvarsfrihet för genomförandet av budgeten för Europeiska myndigheten för livsmedelssäkerhet för budgetåret 2021,

— med beaktande av artikel 100 och bilaga V i arbetsordningen,

— med beaktande av yttrandet från utskottet för miljö, folkhälsa och livsmedelssäkerhet,

— med beaktande av betänkandet från budgetkontrollutskottet (A9-0131/2023), och av följande skäl:

A. Enligt inkomst- och utgiftsberäkningen för Europeiska myndigheten för livsmedelssäkerhet (*myndigheten*) ([1]) uppgick myndighetens slutgiltiga budget för budgetåret 2021 till 129 179 801,95 EUR, vilket innebär en ökning med 25,39 % jämfört med 2020, huvudsakligen till följd av de ytterligare resurser som tillkom inom ramen för Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1381 ([2]). Myndighetens budget kommer i huvudsak från unionsbudgeten.

B. Revisionsrätten fastställer i sin rapport om myndighetens årsredovisning för budgetåret 2021 (*revisionsrättens rapport*) att man har uppnått rimlig säkerhet om att myndighetens räkenskaper är tillförlitliga och att de underliggande transaktionerna är lagliga och korrekta.

Budgetförvaltning och ekonomisk förvaltning

1. Europaparlamentet noterar med tillfredsställelse att insatserna för budgetövervakning under budgetåret 2021 resulterade i ett budgetgenomförande av åtagandebemyndigandena för året på 99,99 %, vilket innebär en liten ökning med 0,01 % jämfört med 2020. Parlamentet noterar vidare att genomförandegraden för betalningsbemyndigandena för 2021 var 88,85 %, vilket är en ökning med 0,44 % jämfört med 2020.

Verksamhetsresultat

2. Europaparlamentet noterar att myndighetens arbetsplan för 2021 verkställdes inom ramen för 2020-strategin, som styrelsen beslutade att förlänga med ytterligare ett år på grund av SARS-CoV-2-pandemin.

3. Europaparlamentet noterar myndighetens genomförande av arbetsprogrammet och den goda prestationsnivån för myndighetens centrala resultatindikatorer och resultat. Parlamentet noterar att myndigheten reviderade sin resultatram och sina centrala resultatindikatorer 2021 för att anpassa dem till myndighetens strategi 2027, som antogs 2021, och genomförde ändringar i samband med ikraftträdandet av förordning (EU) 2019/1381. Parlamentet noterar dessutom myndighetens ökade ansvar gentemot unionsmedborgarna efter det att även ändringen av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 178/2002 ([3]) trädde i kraft. Parlamentet noterar vidare att myndigheten antog sitt programdokument för 2022–2024.

([1]) EUT C 141, 29.3.2022, s. 69.

([2]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1381 av den 20 juni 2019 om insyn och hållbarhet i EU:s system för riskbedömning i livsmedelskedjan och om ändring av förordningarna (EG) nr 178/2002, (EG) nr 1829/2003, (EG) nr 1831/2003, (EG) nr 2065/2003, (EG) nr 1935/2004, (EG) nr 1331/2008, (EG) nr 1107/2009 och (EU) 2015/2283 och direktiv 2001/18/EG (EUT L 231, 6.9.2019, s. 1).

([3]) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 178/2002 av den 28 januari 2002 om allmänna principer och krav för livsmedelslagstiftning, om inrättande av Europeiska myndigheten för livsmedelssäkerhet och om förfaranden i frågor som gäller livsmedelssäkerhet (EGT L 31, 1.2.2002, s. 1).

4. Europaparlamentet noterar att en nedprioritering av vissa av de verksamheter som ursprungligen hade planerats för att göra myndigheten redo för ändringarna avseende förordning (EU) 2019/1381 ledde till en eftersläpning som höll i sig till 2021, vilket försenade skapandet av effektivitetsvinster. Parlamentet uppmanar myndigheten att rapportera till den ansvarsfrihetsbeviljande myndigheten om hur detta arbete fortskrider.

5. Europaparlamentet välkomnar myndighetens insatser för att stärka samarbetet med andra unionsbyråer, framför allt avseende två aspekter, nämligen att i fråga om bidrag och upphandlingar tillsammans undersöka om det finns möjligheter för gemensamma upphandlingsförfaranden, samt att utbyta teknik och resurser för att anpassa gemensamma it-lösningar. Parlamentet noterar framför allt myndighetens samordningsarbete med Europeiska centrumet för förebyggande och kontroll av sjukdomar, Europeiska kemikaliemyndigheten och Europeiska läkemedelsmyndigheten.

6. Europaparlamentet framhåller att myndigheten under 2021 slutförde 704 frågor genom vetenskapliga utlåtanden, tekniska rapporter och stödjande publikationer, vilket är 81 färre än de planerade 785.

Personalpolitik

7. Europaparlamentet noterar att 98,16 % av tjänsterna i tjänsteförteckningen var tillsatta den 31 december 2021. Av de 380 tjänster som fick tillsättas enligt unionsbudgeten (jämfört med 354 tjänster 2020) hade 5 tjänster för tjänstemän respektive 368 tjänster för tillfälligt anställda tillsatts. Parlamentet noterar dessutom att 140 kontraktsanställda och 12 utstationerade nationella experter arbetade för myndigheten under 2021. Parlamentet noterar vidare att myndigheten har tilldelats 33 nya tjänster för genomförandet av förordning (EU) 2019/1381.

8. Europaparlamentet välkomnar könsfördelningen i myndighetens högsta ledning, där 3 av 5 chefer (60 %) var kvinnor. Parlamentet noterar könsfördelningen i myndighetens styrelse, där 12 av 15 ledamöter (80 %) var män. Parlamentet noterar könsfördelningen i hela personalstyrkan, där 285 av 467 anställda (61,03 %) var kvinnor.

9. Europaparlamentet välkomnar myndighetens nya strategi för att stärka sitt arbetsgivarvarumärke. Strategin innehåller en tydlig beskrivning av de värden som myndigheten erbjuder, såsom flexibla arbetsvillkor och omlokaliseringsstöd, för att förbättra den riktade utspridningen av lediga tjänster till underrepresenterade länder. Parlamentet noterar att myndigheten planerade att införa en ny karriärwebbplats. Parlamentet noterar att myndigheten framför allt arbetar för att synas mer med hjälp av avdelningen för kommunikation och partnerskap, EU-byråernas nätverk och andra internationella organ och partnerorganisationer. Parlamentet uppmanar myndigheten att rapportera till den ansvarsfrihetsbeviljande myndigheten om hur detta arbete fortskrider.

10. Europaparlamentet noterar vissa begränsningar i tillämpningen av de nya regler som kommissionen föreslagit för distansarbete, som gäller för myndigheten i tillämpliga delar, särskilt för delvis distansarbete utanför anställningslandet. Parlamentet är bekymrat över att de nuvarande begränsade reglerna för distansarbete från utlandet kan komma att påverka myndighetens attraktionskraft vid rekrytering av sökande från olika medlemsstater som vill arbeta för myndigheten. Parlamentet uppmanar myndigheten att visa större flexibilitet i tillämpningen av dessa regler, vilket skulle bidra till att öka myndighetens attraktionskraft och leda till en större geografisk spridning av personalen.

11. Europaparlamentet noterar att myndigheten har en policy för skydd av enskildas värdighet och förebyggande av psykiska och sexuella trakasserier, som bland annat inbegriper konfidentiella rådgivare som är tillgängliga för all personal.

12. Europaparlamentet påminner om vikten av att utarbeta en långsiktig personalpolitik som beaktar balansen mellan arbete och privatliv, livslång vägledning och erbjudande av särskilda utbildningsmöjligheter för karriärutveckling, jämn könsfördelning på alla personalnivåer, distansarbete, rätten att inte vara uppkopplad, bättre geografisk balans för att få till stånd en lämplig representation från samtliga medlemsstater samt rekrytering och integration av personer med funktionsnedsättningar samt säkerställande av att de behandlas lika och att deras möjligheter marknadsförs brett.

Upphandling

13. Europaparlamentet noterar att myndigheten under 2021 genomförde 116 upphandlingsförfaranden, och att dess kommitté för offentlig upphandling granskade 16 ärenden i syfte att kontrollera lagligheten och korrektheten i större upphandlingsförfaranden innan det föreslagna kontraktet undertecknades. Parlamentet noterar att kommittén, i sin rådgivande kapacitet, i samtliga 16 ärenden kunde kontrollera med rimlig säkerhet att upphandlingsförfarandena och de resulterande kontrakten var korrekta och lagliga.

Förebyggande och hantering av intressekonflikter samt transparens

14. Europaparlamentet uppskattar myndighetens befintliga åtgärder och pågående insatser för att säkerställa transparens, förebyggande och hantering av intressekonflikter samt skydd av visselblåsare. Parlamentet beklagar att myndigheten ännu inte har offentliggjort sina styrelseledamöters meritförteckningar online. Parlamentet uppmanar med kraft myndigheten att åtgärda detta.

15. Europaparlamentet noterar att myndigheten under 2021 upptäckte och hanterade nio intressekonflikter avseende årliga intresseförklaringar från externa experter. Parlamentet noterar att myndigheten beslutade att inte anställa en utvald sökande efter en utvärdering av intresseförklaringen. Parlamentet noterar att myndigheten dessutom upptäckte och förhindrade tre intressekonflikter i samband med upphandlings- och bidragstilldelningsförfaranden. Parlamentet uppmanar myndigheten att fortsätta sina insatser för att upptäcka och hantera intressekonflikter, inbegripet potentiella intressekonflikter, och att hålla den ansvarsfrihetsbeviljande myndigheten informerad.

16. Europaparlamentet uppmanar myndigheten att se till att alla medlemmar i ledande och rådgivande ställning, deras suppleanter och andra experter på vederbörligt sätt har lämnat in de årliga intresseförklaringarna. Parlamentet uppmanar myndigheten att säkerställa en hög grad av efterlevnad av bestämmelserna om intressekonflikter och öppenhet i hela sin verksamhet.

17. Europaparlamentet noterar att myndigheten 2022 planerade att införa nya rutiner vid avslutad anställning, med kriterier och förfarande för att avbryta tillgången till konfidentiell information för personal som lämnar sin tjänst. Myndigheten uppmanas att rapportera om den fortsatta utvecklingen i detta avseende.

18. Europaparlamentet insisterar på att det behöver införas mer systematiska regler för transparens, oförenligheter, intressekonflikter, olaglig lobbyverksamhet och svängdörrsproblematik. Parlamentet uppmanar myndigheten att stärka sina interna kontrollmekanismer, bland annat genom att inrätta en intern mekanism för korruptionsbekämpning.

Internkontroller

19. Europaparlamentet noterar att myndigheten har utvärderat sina internkontrollsystem för rapporteringsåret och dragit slutsatsen att alla komponenter och principer för intern kontroll på det stora hela fanns på plats och fungerade som de skulle. Parlamentet ser positivt på att myndigheten ändå fastställde ett antal åtgärder för att ytterligare stärka hanteringen av känslig information och säkerställa ändamålsenlig riskhantering och interna kontrollmekanismer för de utökade medlen till följd av förordning (EU) 2019/1381.

20. Europaparlamentet noterar att efter den revision som tjänsten för internrevision (IAS) genomförde 2020 av bedömningen och antagandet av vetenskapliga resultat på området för livsmedelsingredienser och livsmedelsförpackningar, har iakttagelsen genomförts och anses vara slutförd av myndigheten.

21. Europaparlamentet noterar att IAS 2021 utfärdade en slutrapport om upphandlings- och bidragstilldelningsförfarandena vid myndigheten för åren 2019–2020. Parlamentet noterar IAS slutsats att den ram för styrning, riskhantering och intern kontroll som myndigheten inrättat för sina upphandlings- och bidragstilldelningsförfaranden är lämpligt utformad, effektiv och ändamålsenlig, och därför ger rimlig säkerhet för att huvudmålen för internkontroll har uppnåtts. Parlamentet noterar att IAS utfärdade tre viktiga rekommendationer. Parlamentet uppmanar myndigheten att rapportera till den ansvarsfrihetsbeviljande myndigheten om hur detta arbete fortskrider.

22. Europaparlamentet påminner om att förvaltnings- och kontrollsystemen behöver stärkas för att myndigheten ska kunna fungera korrekt. Parlamentet insisterar bestämt på att förvaltnings- och kontrollsystem måste vara effektiva för att undvika potentiella fall av intressekonflikter, avsaknad av förhands- eller efterhandskontroller, bristfällig förvaltning av budgetmässiga och rättsliga åtaganden samt bristande rapportering av problem i registret över undantag.

23. Europaparlamentet noterar att de korrigerande åtgärderna till följd av revisionsrättens iakttagelser från 2020 har slutförts. Parlamentet påminner om att de korrigerande åtgärderna till följd av revisionsrättens iakttagelser från 2017 behöver slutföras, särskilt för att göra räkenskapsföraren mer oberoende genom att göra honom/henne direkt ansvarig inför myndighetens direktör.

Digitalisering och den gröna omställningen

24. Europaparlamentet noterar utvecklingen på områdena tillhandahållande av transaktionstjänster, digitalt samarbete och myndighetens teknikfärdplan. Parlamentet noterar myndighetens mål att få till stånd en modernare och smidigare arbetsmiljö genom att investera i it, vilket gjordes i den förra teknikfärdplanen och vilket bidrog till att förhindra allvarliga störningar i myndighetens arbete under covid-19-pandemin. Parlamentet välkomnar projektet för digitalt samarbete, som syftar till att förbättra utbytet av kunskap och expertis inom myndighetens nätverk av personal, experter och berörda parter. Parlamentet noterar att projektet för digitalt samarbete överskred målet på 170 aktiva grupper för socialt samarbete 2021, med en slutlig siffra på 204 aktiva grupper.

25. Europaparlamentet noterar genomförandet av it-verktyget *complete DoI IT solution*, som avser genomförandet av insatser med avseende på oberoende, inbegripet granskning av intresseförklaringar som omfattas av myndighetens regler för oberoende. Parlamentet noterar med oro att tekniska problem med den nya it-lösningen försvårade införandet av dessa insatser. Myndigheten uppmanas att rapportera till den ansvarsfrihetsbeviljande myndigheten om hur denna situation utvecklas.

26. Europaparlamentet påminner om att myndigheten i högre grad behöver digitalisera den interna driften och förvaltningen, och även skynda på digitaliseringen av förfaranden. Parlamentet betonar att myndigheten behöver fortsätta att vara proaktiv i detta avseende för att undvika en digital klyfta mellan byråerna. Parlamentet påpekar dock att alla nödvändiga säkerhetsåtgärder måste vidtas för att undvika att den behandlade informationens onlinesäkerhet äventyras.

27. Europaparlamentet uppmanar myndigheten att föra ett nära samarbete med Enisa (Europeiska unionens cybersäkerhetsbyrå) och CERT-EU (cybersäkerhetscentrumet för unionens institutioner, organ och byråer) och att göra regelbundna riskbedömningar av sin it-infrastruktur samt att säkerställa att dess cyberförsvar regelbundet granskas och testas. Parlamentet föreslår att uppdaterade utbildningsprogram om cybersäkerhet ska erbjudas alla medarbetare, inbegripet personal i ledande befattningar, inom myndigheten.

Driftskontinuitet under covid-19-krisen

28. Europaparlamentet noterar att myndigheten 2021 fortsatte sin verksamhet och kunde genomföra sitt arbetsprogram trots covid-19-pandemin. Parlamentet noterar att myndigheten tillfälligt ställde in personalens tjänsteresor samt fysiska möten och evenemang, och prioriterade virtuella möten, vilket minskade budgeten för utgifter i de berörda budgetposterna jämfört med budgetåret 2020. Parlamentet noterar dessutom att personalens återkomst till kontoret sköts upp och distansarbete förespråkades. Parlamentet uppmuntrar myndigheten att utnyttja de erfarenheter man har gjort vad gäller personalresor, i syfte att i högre grad kunna organisera möten och uppgifter som kan utföras mer effektivt på distans än på plats i framtiden.

29. Europaparlamentet noterar att myndigheten 2021 införde en elektronisk modul för nyanställda i rekryteringsverktyget Taleo, som leder och stöder introduktionen av ny personal och nya praktikanter genom en automatiserad lösning, som dessutom anpassades till pandemisituationen.

Övriga kommentarer

30. Europaparlamentet noterar myndighetens insatser för att göra allmänheten i stort mer medveten om livsmedelssäkerhet genom att lansera sin första EU-omfattande digitala kommunikationskampanj 2021 i syfte att förklara vetenskapen bakom livsmedelssäkerheten i EU på ett tillgängligt sätt och bidra till välgrundade beslut om livsmedelsval. Parlamentet noterar att kampanjen genomfördes i partnerskap med medlemsstaternas behöriga myndigheter och främst riktade sig till icke-specialiserade målgrupper. Parlamentet noterar med tillfredsställelse de positiva resultaten, som framkom i en utvärderingsundersökning efter kampanjen.

31. Europaparlamentet framhåller att ett snabbt godkännande av hållbara fodertillsatser och hållbara alternativ till bekämpningsmedel spelar en viktig roll för att nå upp till ambitionsnivån i från jord till bord-strategin. Parlamentet betonar att myndigheten måste ha tillräcklig kapacitet i fråga om personal och sakkunskaper för att undvika att ansöknings- och bedömningsförfarandena för godkännande av hållbara fodertillsatser och hållbara alternativ till bekämpningsmedel försenas.

32. Europaparlamentet betonar att parlamentet 2021 gjorde sex invändningar mot import av genmodifierade grödor för livsmedel och foder. Parlamentet betonar att en anledning till dessa invändningar är brister i den riskbedömning som utförs av myndighetens panel för genetiskt modifierade organismer. Parlamentet uppmanar med kraft myndigheten att snarast möjligt ta itu med och avhjälpa dessa brister.

33. Europaparlamentet framhåller de kvardröjande bristerna på djurskyddsområdet, särskilt, men inte bara, i samband med transport av levande djur. Parlamentet välkomnar i detta sammanhang det påbörjade arbetet med en avsevärd uppsättning uppgifter på djurskyddsområdet, särskilt vad gäller djurtransporter, som kommer att ligga till grund för ny lagstiftning som utarbetas på området.

34. Europaparlamentet uppmanar myndigheten att vidareutveckla sina samverkanseffekter (t.ex. personalresurser, fastighetsförvaltning, it-tjänster och säkerhet) och att stärka samarbetet, utbytet av god praxis och diskussionerna på områden som är av gemensamt intresse med andra unionsbyråer i syfte att förbättra effektiviteten.

35. När det gäller andra övergripande iakttagelser som utgör en del av beslutet om ansvarsfrihet hänvisar Europaparlamentet till sin resolution av den 10 maj 2023 ([4]) om byråernas verksamhetsresultat, ekonomiska förvaltning och kontroll.

([4]) Antagna texter, P9_TA(2023)0190.